

Бивши председник Совјетског Савеза Михаил Горбачов пренео је у интервјуу за француски „Фигаро“ своја сећања у вези са падом Берлинског зида у ноћи између 9. и 10. новембра 1989. године.

Тадашњи совјетски председник је тек ујутру сазнао шта се догодило и, иако прве информације нису давале потпуну представу о ономе што се догодило, било је јасно да је то „нешто интересантно“ и „да ће имати веома озбиљне последице“.

Горбачов наглашава да тај догађај није био неочекиван: неколико седмица раније, током обележавања 40. годишњице Немачке Демократске Републике, он се уверио у то да је „незадовољство народа режимом масовно и дубоко“.

На заседању Политбироа сви су „апсолутно једногласно“ одлучили да не може бити ни говора о примени силе, а совјетској војсци је било командовано да не напушта своје положаје.

„Циљ совјетског руководства био је миран развој догађаја, у којем би били узети у обзир интереси Совјетског Савеза и безбедности у Европи“, навео је Горбачов, уз оцену да је то била једина исправна одлука.

Према његовим речима, „управо тако и треба да се одвијају догађаји у земљи у којој одлуке доноси одговорно политичко руководство“.

Бивши совјетски председник је навео да су повлачење совјетске војске из Авганистана и реакција совјетске владе на догађаје у Источној Европи били наговештаји нове политике, чији је главни циљ био слобода избора.

Под утицајем перестројке, почеле су промене које су сазревале деценијама, а суседне и пријатељске земље, како је рекао Горбачов, добиле су права и слободе које су већ имали грађани у Совјетском Савезу.

Он одбацује замерке да је предао Источну Европу.

„А коме сам је предао? Пољску Пољацима, Мађарску Мађарима, а Чехословачку Чесима и Пољацима“, навео је бивши совјетски председник.

Уједињење Немачке је било неизбежно

Уједињење Немачке је, према његовом мишљењу, било неизбежно. Немци су тешко преживљавали подељеност, зид је уништавао људске судбине и породице.

„Са историјске тачке гледишта то је било неминовно“, сматра бивши совјетски председник, али додаје да, пошто нико није могао да предскаже да ће зид пасти тако брзо, процес уједињења није могао бити једноставан.

За многе немачке суседе то је било психолошко искушење: „Ратне ране су зарасле, али сећање на њих није нестало“. Јачање Немачке узнемирило је Франсоа Митерана, Маргарет Тачер и Михаила Горбачова и због тога што је то могло довести до нарушавања равнотеже у сфери безбедности у Европи. Због тога је било важно договорити се о неповредивости граница и принципа који регулишу међудржавне односе.

Горбачов је, међутим, нагласио да не треба повезивати пад Берлинског зида и распад Совјетског Савеза, који је, према његовом мишљењу, резултат унутрашњих процеса у земљи.

Горбачов каже да се до краја борио за јединствену државу и да је она можда могла бити и сачувана да није било пуча 1991. године, који су покренули противници перестројке, као и потоњих неодговорних дејстава руководиоца „који су буквално растурили земљу“.

Русија се не може објаснити примитивним формулама

На питање француског новинара да ли је „ауторитарност“ данашње Русије „корак назад или замршена еволуција“, Горбачов је негодовао и нагласио да се не слаже са самим питањем.

„Не треба упрошћавати и сводити сложену руску реалност на примитивне формуле“, нагласио је политичар.

Он је навео да се не сме идеализовати ситуација, али да је он у својим изјавама од пре 20 или 30 година увек говорио о томе да руски „пут ка демократији неће бити лак и да ће за то бити потребне године, па чак и деценије“.

У Русији се сада, према његовим речима, догађају промене, појавило се цивилно

друштво, људи су почели да бране своја права, а политички систем се прилагођава захтевима грађана.

„Руским властима је сада приоритет стабилност — она је важна за већину Руса“, каже Горбачов, али сматра да неопходност развоја и напретка пред власт стављају тежак задатак да их оствари, а да не склизне у хаос.

Говорећи о односима Русије и Запада, Горбачов је навео да је нови хладни рат могуће избећи, али да је за то неопходан дијалог који покушавају да успоставе светски лидери.

Подршка Макрону и Путину

Са великим интересовањем је, како каже, прочитао говор француског председника Емануела Макрона пред француским дипломатама и слаже се неким његовим идејама.

Горбачов сматра да је једна од кључних Макронових идеја мисао да Русију треба сматрати европском земљом без које се не могу изградити поверење и безбедност у Европи.

На молбу новинара „Фигароа“ да каже како се односи према актуелном председнику Русије, Горбачов је подсетио на то да је Владимир Путин дошао на власт када је земља била ослабљена и у стању политичког хаоса, услед економских неуспеха.

Нови председник је, према његовим речима, успео да превлада кризу и да га због тога становништво веома цени.

Русија на челу са Путином је, додао је Горбачов, изабрала политику вишеполарног света.

„Путин признаје улогу Запада у светској политици и економији, спреман је за сарадњу“, рекао је Горбачов и нагласио да покушаји руског председника да почне дијалог нису како треба схваћени на Западу, коме „комплекс победника“ не дозвољава да исправно реагује.

Горбачов је додао да се нада да ће Путин „изабрати демократију и ширење политичких и економских могућности“, пошто је друштво већ спремно за такве промене и може да има користи од њих.

(Спутњик)